

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Dub. V. Vtrum ad contemplationem Dei per remotionem, & negationem requiratur aliqua species?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

quam ex cognitione sensibilium, & melius penetrare perfectiones ejus, quam vis semper confusè. Videatur D. Thom. 1. p. q. 12. art. 13.

Objection. Si objicias primò, species representantes essentias rerum materialium, vel substantiarum spiritualium non posse esse supernaturales, siquidem natura representatæ sunt naturales. Secundò, non melius cognosci DEUM per istas species rerum spiritualium, quam per naturales aliquarum rerum materialium, quia ut ait Dionysius de divin. Nom. c. 4. radius solaris maximè habet similitudinem divinæ bonitatis. Respondetur ad primam, quàmvis illæ species non sint supernaturales per ordinem ad objectum representatum, esse tamen supernaturales per ordinem ad subjectum, seu intellectum, quia sunt illi indebitæ, saltem pro hoc statu; & similiter cognitio talium essentiarum inde procedens. Ad secundam negatur assumptum. Ad S. Dionysium respondet D. Thom. 1. p. q. 93. art. 2. ad 2. assimilare radiu solaris divinæ bonitati quantum ad causam, non autem secundum dignitatem naturæ. Unde ibi in corpore aicali dicitur assimilari creaturæ DEO: Primò secundum quod sunt. Secundò, quatenus vivunt. Tertio, quatenus intelligunt; quò in creaturis nihil est propinquius DEO, unde solum intellectuales creaturæ proprie loquendo sunt ad imaginem DEI. Ac proinde perfectius ex illis cognoscetur, quam ex materialibus.

Respond. Respondetur ad primam, quàmvis illæ species non sint supernaturales per ordinem ad objectum representatum, esse tamen supernaturales per ordinem ad subjectum, seu intellectum, quia sunt illi indebitæ, saltem pro hoc statu; & similiter cognitio talium essentiarum inde procedens. Ad secundam negatur assumptum. Ad S. Dionysium respondet D. Thom. 1. p. q. 93. art. 2. ad 2. assimilare radiu solaris divinæ bonitati quantum ad causam, non autem secundum dignitatem naturæ. Unde ibi in corpore aicali dicitur assimilari creaturæ DEO: Primò secundum quod sunt. Secundò, quatenus vivunt. Tertio, quatenus intelligunt; quò in creaturis nihil est propinquius DEO, unde solum intellectuales creaturæ proprie loquendo sunt ad imaginem DEI. Ac proinde perfectius ex illis cognoscetur, quam ex materialibus.

D V B I V M V.

Virum ad contemplationem DEI per remotionem, & negationem requiratur aliqua species?

Potest hac quaestio tam de contemplatione infusa, quam de acquisita intelligi.

Quæstio potest procedere, vel de contemplatione acquisita, quæ per industriam & diligentiam propriam pervenimus ad contemplandum DEUM in obscuritate & caligine; vel de contemplatione infusa ex speciali auxilio, & donis Spiritus sancti. Rursus contemplatio acquisita per negationem, vel potest fieri, primò per meritam negationem cognitionis, dum intellectus removendo à DEO quicquid potest cognoscere, cessat à cognoscendo in illa carentia omnium cognitionum deentus, inhiens tamen, & anhélans ad illius cognitionem. Secundò advertendo simul se nihil cognoscere, aut cognoscere posse de DEO ut in se est. Tertio attendendo ad illam caliginem, & obscuritatem, sub qua DEUM proponit. Quarto formando aliquem conceptum supereminentem de DEO, ut quid perfectissimum excedens omnem cognitionem.

Contemplatio acquisita per negationem quatuor modis fieri potest.

Sic ergo prima conclusio; in mera negatione cognitionis non datur aliqua species; species enim dantur ad cognoscendum, & non ad carentiam cognitionis; sed quia intellectus simul potest insistere, & attendere in cognoscendo DEUM sibi ignotum: tum saltem ex obliquo illi proponitur DEUS confuso modo per aliquam speciem naturalem, quæ DEUM secundario representat, ut diximus de speciebus fidei servientibus. Ratio est, quia non potest intendere cognoscere DEUM, ut est in se, quin illi proponatur, vel naturaliter, vel per fidem saltem confuso modo id, quod vult cognoscere, vel præsupponatur cognitum quoad an est.

Ad meritam negationem cognitionis non requiritur aliqua species.

In secundo modo quando simul advertit se nihil cognoscere de DEO, sive hoc fiat per ipsam

met cognitionem in se reflexam, sive per aliam, necessaria erit illa species, quæ requiritur ad cognitionem cognitionis, vel ipsamet cognitio cognita, quæ suppleat vicem speciei: hæc tamen species non est DEI, sed cognitionis DEI, & dū ista cognoscitur, aliquo modo interruptitur contemplatio, vel non ita est perfecta, sicut quando directè DEUM attendit sine reflexione.

In tertio modo, dum intellectus attendit ad caliginem illam, quæ ut mera carentia non cadit sub objecto intellectus, necessario illam debet cognoscere, vel ad modum, quo cognoscit tenebras naturales ad modum alicujus rei positiva, vel ad modum alicujus magnæ lucis per stri genis oculos: quæ cognitio, ut patet, per aliquam speciem naturalem debet fieri, quæ primario representet tale objectum creatum, & secundario referatur ad DEUM sic obscure & confusè representatum.

In quarto modo, dum formamus de DEO aliquem conceptum supereminentem mixtum ex positivo & negativo, scilicet perfectonis infinitæ, incomprehensibilis, incognoscibilis pro hoc statu, &c. necessaria est species, quæ representat illam perfectionem, saltem ad modum creaturæ per aliquam speciem naturalem jam acquisitam, ad quæ simul specie ad illam conceptum negativum, scilicet infinitatis, aut incomprehensibilitatis eo modo, quo possumus has negativas perfectiones ex creatis cognoscere, quod semper fit sub quadam confusione & ignorantia.

Secunda conclusio. In contemplatione infusa in caligine, ad quam possumus elevari per speciale auxilium, & quæ procedit ab aliquo dono Spiritus sancti, omnibus illis quatuor modis se potest habere intellectus, sed cum illa cognitio procedat à luce superiori, altiori etiam modo se habet in illis, & cum minori dependentia à phantasmatibus: potest enim DEUS vel ordinare taliter species præhabitas, ut perfectius representent, vel infundere species clariore & perfectiores, tum ad melius penetrandum DEUM esse incognoscibilis; tum ad apprehendendam illam caliginem; tum etiam ad formandum conceptum illam perfectionis divinæ ut infinitæ & incomprehensibilis, quæ quidem species, licet primario representet perfectionem aliquam creatam illustriorem, & perfectiorem, quam ex industria nostra possumus intelligere, non representat aboni DEUM, nisi secundario, perfectius tamen concurrente ad cognitionem infinitatæ, & incomprehensibilitatis quoad an est. Si enim ex solis speciebus naturalibus & lumine vel naturali, vel fidei, aliquando ita miratur æternitatem, aut infinitatem, ut multum excedat hæc cognitio illam, quam ordinariè de illis habemus, quanto magis hoc eveniet, quando DEUS sapienter ordinat præhabitas species, vel novat infundit ad hoc in eum.

Conclusiones istæ sic explicari non indigent majori probatione, cum ex terminis ipsis, & ex jâ dictis & dicendis constare videantur. Si tamen objicias primò contra id, quod diximus de primo modo se habendi intellectus: Si in mera carentia cognitionis maneret intellectus suspensus ab operatione, ut nihil cognoscat de DEO, etiâ voluntas maneret suspensa, & nihil amare sicut experientia constat, & ex doctrina Mysticorum, voluntatem in illa contemplatione caliginosa ardenet in DEUM facti: ergo non potest non intellectus aliquid intelligere. Minus patet, quia voluntas non potest amare, quin intellectus proponat objectum.

Resp.

Thom. I. p. q. 12. art. 13.

Oper. Spirit. Sancti. Tit. II. QUES. II.

Obiect.

Obiect. 2

Solutio

Obiect.

Solutio.

Obiecta prima.

Objec. 1.

Resp. distinguo majorem; si intellectus nihil cognoscat de Deo quoad quid, & quoad an est. Cõcedi. solum quoad quid est. neg. Unde etiam distinctum, consequens, non potest non aliquid intelligere saltem quoad an est, conc. quoad quid est, neg. Iaque intellectus dum intendit cognoscere Deum quoad quid est, ab eo remouet omnem positionem, & demique remanet suspensus in cognoscendo quid Deus sit; sed non definit cognoscere per fidem, aut per aliquam aliam lucem, quid est; imo jam experientia doctus perfectius cognoscit, quia est infini: è excedens omnia, quia est incomprehensibilis, & quia incognoscibilis, ut in se est pro hoc statu: unde voluntas fertur in Deum sic ignotum quoad quid est, & notissimum quoad an est, & magis excutatur amore videndi, & cognoscendi Deum.

Objec. 2.

Objiciet secundo, contra id, quod diximus de tertio modo. Si intellectus cognosceret illum caliginem, sicut cognoscit tenebras ad modum rei positivæ, deciperetur; sed non debet admitti deceptio in intellectu contemplante ex lumine fidei ergo, &c.

Solutio.

Resp. distinguo majorem, si ita judicaret concedi, si solum apprehenderet, neg. in simplici enim apprehensione non datur deceptio, imo corrigitur per iudicium fidei, caliginem illum non esse sicut apprehenditur, apprehenditur autem sic, quia nõ potissimum cognoscere non entia, nisi ad modum entia. Fides autem non potest tollere ab intellectu quod est de ejus essentia, nec facere quod non ens ut est in se sit objectum illius, illustrat tamen illum, ne decipiatur in iudicando ea, quæ ad fidem pertinent.

Objec. 3.

Objiciet tertio contra id, quod diximus de quarto modo, scilicet, quod ad conceptum illum positivum, in quem solet terminari contemplatio negativa, si ficiant species naturales. Quia ex Dionysio Catholico in comment. ad Areopagitanum de myst. Theol. ad istam contemplationem intendendum ut species, quæ per se primò DEUM representant immediatè, respondetur quæstionem esse infra resolvendam, an Dionysius Catholicus, & alii ex antiquioribus mysticis, cognoverint aliam perfectiorem contemplationem mysticæ Theologiæ, quam illam in caligine, nec ne? Quid etiam dicendum sit de speciebus superemæ contemplationi, discutietur duabus mox sequentibus quæstionibus. Interim non videtur inconueniens admittere, quòd etiam in ista contemplatione in caligine ad formandum illum conceptum positivum possint à Deo infundi tales species ipsam immediatè representantes clarè quoad quid est, & aliquo modo saltem conf. se quoad quid est. Sed quod istas sic de facto semper infundat, non mihi probatur, cum ad illum conceptum videantur sufficere species naturales modo dicto, salvo tamen meliori iudicio.

Solutio.

Probatur secundo, quia nulla apparet impossibilis hujus species, ut patet ex resolutione argumentorum. Et omnes rationes, quæ afferuntur à Thomistis ad probandam impossibilitatem speciei solum militanti contra speciem representativam DEI clarè, perfectè, quidditative, & intuitivè; non tamen contra istam, quæ imperfectè, & confuso modo quidditatem DEI representet quoad prædicata generalia.

D V B I V M VI.

Quanam species concurrat ad ultimum, & perfectiorem gradum contemplationis Theologiæ mysticæ insusæ?

A B hac quæstione facile se expediunt, qui istum gradum Theologiæ mysticæ in sola voluntate constituent, siue præcedat actus intellectus contemplationis in caligine, siue non: tunc enim sola notitia experientialis voluntatis gustantis Deum in unione fructiva constituit istum gradum, ad quam notitiam nulla requiritur species: vel si præ Thom. à Jesu Oper. Tom. II.

supponat contemplationem in caligine, non alia requiritur, quæ immediatè representet Deum, sed quæ primariò creaturam, ut diximus quæstione præced. Verum quia istam opinionem non sequuntur Recentiores propter rationes suo loco addendas; ideo ex suppositione, quòd iste ultimus gradus Theologiæ mysticæ consistat principaliter in actu intellectus, & iste sit adeo perfectus & clarus, ut communiter dicatur visio DEI, & ita sit immediata cognitio DEI, ut non admittat medium creatum cognitum ut quoad, sed ad summum speciem seu medium quo: ut ex Dionysii doctrina patet, restat inquirere, quænam sit ista species, aut quomodo exerceatur prædicta contemplatio?

Conclusio, probabilis valde est sententia, quæ afferit, ad hanc contemplationem concurrere speciem creatam, quæ DEUM objectivè & immediatè quoad an est, & saltem secundario aliquo modo quoad quid est, confusè tamen, univèrsaliter, & imperfectè, representat. Hanc ex nostris sequitur P. Thomas à JESU de contempl. lib. 5. cap. 14. cum nonnullis, quos citat, ut probabilem etiam admittit P. Philippus à SS. Trinitate in summa myst. Theol. 3. part. tract. 1. disp. 2. art. 1. & saltem quòd ut possibile talis species, à fortiori debet admitti, qui possibile dicunt speciem creatam, quæ DEUM quidditative representet, prout est in se ipso, ut cum Aureolo, & Scoto tenet Suárez in 1. part. lib. 2. c. 13. Valent. to. 1. disp. 1. q. 12. p. 2. Val. 1. p. d. disp. 38 c. 2. & alii, quos citat, & impugnant noit. Salmant. tom. 1. tract. 2. disp. 2. dub. 4.

Probatur primò, quia ista contemplatio est adeò sublimis, clara & perfecta, ut omnes alias ex a visionem beatificam excedat, unde à Mysticis solet appellari visio, & unio immediata in intellectu cum DEO, contactus intellectus cum essentia divina, quæ omnia petunt, ut nullo objecto mediante fiat, ac proinde quòd fiat per speciem propriam DEI, ipsamque immediatè representant an em modo dicto.

Probatur secundo, quia nulla apparet impossibilis hujus species, ut patet ex resolutione argumentorum. Et omnes rationes, quæ afferuntur à Thomistis ad probandam impossibilitatem speciei solum militanti contra speciem representativam DEI clarè, perfectè, quidditative, & intuitivè; non tamen contra istam, quæ imperfectè, & confuso modo quidditatem DEI representet quoad prædicata generalia.

Probatur tertio, quia sicut non repugnat per speciem creaturam cognoscere Deum abstractivè, & quoad an est, ita non repugnat species propria DEI, quæ ipsam abstractivè, & quoad an est representet: sed ista representatio petit, quòd aliquo modo confusè & generaliter representetur quoad quid est: ergo non potest repugnare speciei, quam admittimus in conclusione, quæ scilicet sit propria DEI, & Deum representet quoad an est, & aliquo modo confusè quoad quid est. Cõsequenter patet, quia non est differentia harum specierum. Major etiam liquet; non enim apparet repugnantia. Minor probatur, quia nõ potest dari cognitio quoad an est, quæ simul non sit aliquo modo, & saltem confusè quoad quid est, ut diximus ex D. Th. & Aristot. dub. 2. in objec. ergo species talis cognitionis utroque modo debet representare objectum. Confirmatur, quia juxta Salmant. loc. cit. n. 127. in deo non repugnat species Deum representans abstractivè tantum, quia talis intelligibilis est imperfectè, & non potest convenire essentia divine: sed

